

Gwaith Monitro'r Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol o ran Ddyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus yng Nghymru

Adroddiad sefydliadau iechyd

Ebrill 2014

Ein bwriad yw monitro nodau sydd:

- yn effeithio'n uniongyrchol ar bobl
- wedi'u nodi fel blaenoriaethau yn asesiad y Comisiwn o anghydraddoldeb yng Nghymru
- wedi'u cysylltu â blaenoriaethau Gweinidogion Cymru

Ar ôl ymgynghori â'r Gweinidog Iechyd penderfynom fonitro gweithredoedd yn codi o nodau PSED i wneud gwasanaethau iechyd yn fwy hygyrch. Mae dwy agwedd:

- gwella mynediad i bobl hŷn, pobl âg anawsterau symudedd neu nam ar y synhwyrau, anawsterau dysgu neu gyflyrau iechyd meddwl
- gwella mynediad at wasanaethau iechyd mewn ffordd briodol ac amserol i ostwng gofal heb ei drefnu a phobl yn cael mynediad drwy adrannau Damweiniau ac Argyfyngau

Gosododd pob sefydliad iechyd nodau yn gysylltiedig â gwella mynediad at eu gwasanaethau. Gofynnem iddynt ddarparu enghreifftiau o waith a oedd yn codi o'u nodau PSED yn y maes penodol hwn.

Mesur cynnydd

Roedd pob sefydliad iechyd yn gallu adrodd ar gamau i wella mynediad at wasanaethau iechyd. Mae'r adroddiadau unigol yn dangos yn glir bod sefydliadau iechyd yn ymgymryd âg amrywiaeth o fentrau i wella mynediad i bob defnyddiwr gwasanaeth ac yn benodol i bobl â nodweddion gwarchodedig.

Bu cryn dipyn o waith i wella mynediad at wasanaethau i bobl a chanddynt nam ar y synhwyrau. Mae'n glir bod y PSED a chanllaw gan Weinidog Iechyd Cymru wedi symud y mater i fyny'r agenda. Mae gweithio tuag at yr un nod, ar yr un pryd, yn ddefnyddiol iawn. O ganlyniad mae mesur yn union sut mae'r PSED wedi gwneud gwahaniaeth yn anodd.

Mae gwaith ar y gweill i sicrhau mynediad at rhan briodol y gwasanaeth ar yr amser priodol ac i wella mynediad at feddyg teulu a gwasanaethau deintyddol fel modd i ostwng gofal heb ei drefnu.

Nodi tueddiadau

O fwrw golwg ar adroddiadau'r sefydliadau iechyd unigol mae'n bosibl nodi rhai tueddiadau penodol sy'n cyfrannu at gyflenwi gwasanaethau yn well. Mae'r rhain yn cynnwys:

- minio'r ffordd y mae sefydliadau yn cyfathrebu â defnyddwyr gwasanaeth penodol drwy ddefnyddio negeseuon testun, aps ffôn a chanllawiau darluniol
- ymgysylltu â grwpiau i gael dealltwriaeth well o'u hanghenion – er enghraifft, pobl trawsryweddol
- teilwra gwasanaethau i anghenion grwpiau gwarchodedig gwahanol

Rhannu ymarfer effeithiol

Dyweddodd y Byrddau Iechyd wrthym eu bod yn cynnal mentrau peilot a byddant, os bydd y rhain yn llwyddiannus, yn eu cyflwyno ar draws y Bwrdd. Roedd y dystiolaeth a roddwyd yn dynodi bod mwy o rannu ymarfer effeithiol yn digwydd o fewn Byrddau Iechyd na rhyngddynt. Mae enghreifftiau a ddarparwyd yn cynnwys:

- recriwtio staff a phrofiad personol ganddynt o gyflyrau iechyd meddwl i roi cymorth cyfoedion i ddefnyddwyr gwasanaeth a phrofiad tebyg ganddynt
- cynlluniau i wella mynediad at feddygfeydd meddyg teulu
- cynlluniau i ostwng apwyntiadau ysbyty a fethwyd
- mentrau i ostwng ysmegu ymhlith merched beichiog

Adrodd gan weinidogion

Mae gan Weinidogion Cymru ddyletswydd benodol i gyhoeddi adroddiad ar sut mae awdurdodau cyhoeddus datganoledig yng Nghymru yn bodloni eu dyletswydd gyffredinol. Mae gofyn iddynt gyhoeddi adroddiad

cyn 31 Rhagfyr 2014 fan bellaf a phob pedair blynedd wedi hynny, gydag adroddiad dros dro bob dwy flynedd.

Mae rhaid i'r adroddiadau hyn nodi trosolwg o'r cynnydd a wnaed gan awdurdodau cyhoeddus yng Nghymru tuag at gydymffurfio â'r ddyletswydd gyffredinol, a chynigion i gydlynu gweithredoedd yr awdurdodau cyhoeddus yng Nghymru i gyflawni cynnydd pellach o ran y ddyletswydd gyffredinol.

Un nod monitro y Comisiwn yw cynorthwyo Gweinidogion Cymru i gyflawni eu dyletswydd statudol.

Adroddiadau unigol

Mae adroddiadau pob sefydliad iechyd ynglŷn â'u camau i wella mynediad ynghlwm wrth y trosolwg hwn.

Rydym wedi amlinellu'n fanwl, yn yr adroddiadau unigol, camau Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr i fynd i'r afael â mynediad i bobl a nam ar y synhwyrâu ganddynt. Isod mae disgrifiad byr o fentrau eraill i wneud gwasanaethau yn fwy ymatebol i anghenion pobl â nam ar eu synhwyrâu.

Nam ar y synhwyrâu

Bwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg – yn gweithio i wella mynediad i bobl B/byddar at y Rhaglen Addysg i gyrsiau lles a iechyd Cleifion.

Bwrdd Iechyd Cwm Taf – wedi cryfhau cysylltiadau â Chlybiau Byddar i archwilio pryderon y gymuned F/byddar ynglŷn â'r gwasanaethau maent yn eu cael.

Bwrdd Iechyd Hywel Dda – wedi gosod systemau yn eu lle i alluogi pobl â nam ar eu synhwyrâu gwyno am neu roi adborth neu awgrymiadau am wella gwasanaethau.

Bwrdd Iechyd Addysgu Powys – yn gwella hygyrchedd eu cyhoeddiadau i bobl â nam ar eu synhwyrâu i weld sut y gallant eu hymgorffori yn strategaeth gyfathrebu'r Bwrdd.

Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwylans Cymru – wedi gwneud y gwasanaeth 999 yn fwy hygyrch i bobl â nam ar eu synhwyrâu drwy lansio gwasanaeth testun SMS, sy'n galluogi defnyddwyr cofrestredig i gysylltu â'r gwasanaethau brys drwy destun.

Adroddiad Cynnydd ar Sefydliadau Iechyd Unigol o ran Gwella Mynediad at Wasanaethau

Ebrill 2014

Adroddiad ar sefydliadau iechyd unigol

Dywedodd Bwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg wrthym fod ei waith i wella mynediad at wasanaethau gofal iechyd yn cynnwys menter gan Wasanaeth Deintyddol Cymunedol y Bwrdd Iechyd i wneud triniaeth ddeintyddol yn fwy hygyrch i gleifion sy'n agored i niwed.

yn cynnwys menter gan Wasanaeth Deintyddol Cymunedol y Bwrdd Iechyd i wneud triniaeth ddeintyddol yn fwy hygyrch i gleifion sy'n agored i niwed.

Mae'r Gwasanaeth Deintyddol Cymunedol wedi sefydlu gwasanaeth llonyddiad ymwybodol sydd nid yn unig yn gweithio gyda Gwasanaeth Deintyddol yr Ysbyty ond hefyd yn ymestyn ystod y triniaethau deintyddol sydd ar gael i bobl sy'n agored i niwed, gan gynnwys pobl ag anabledd dysgu. Mae arbenigwr bellach yn gallu darparu llonyddiad ymwybodol i bobl sy'n agored i niwed sydd mewn nifer arwyddocaol o achosion wedi osgoi'r angen i gyfeirio at driniaeth yn defnyddio anaesthesia cyffredinol.

Roedd y gwasanaeth hwn yn flaenorol dim ond ar gael mewn ysbyty. Mae'n galluogi cleifion i ymlacio a chydweithredu ar gyfer triniaeth, er eu bod yn aros ar ddiun. Gall cleifion gael mynediad at glinigau sy'n agos i'w cartrefi ac sy'n diwallu eu hanghenion heb orfod mynd i'r ysbyty. Mae hyn yn allweddol i wella mynediad at wasanaethau deintyddol arbenigol ac iechyd deintyddol y gymuned. Mae'r prosiect hwn yn lleihau'r tebygolrwydd y bydd angen mynediad at wasanaethau deintyddol brys heb eu trefnu ar y grwpiau hyn. Mae'r Gwasanaeth Deintyddol Cymunedol yn gweithio ar hyn o bryd i ddatblygu ac ehangu'r gwasanaeth hwn.

Dywedodd Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan wrthym fod ei waith i wella mynediad at wasanaethau gofal iechyd wedi cynnwys menter i ddileu rhwystrau i gleifion ag anawsterau dysgu drwy benodi Nyrsys Cydgysylltu. Mae'r nyrsys hyn yn darparu cymorth penodol i wella profiadau a deilliannau i gleifion.

Mae prosiect pellach yn anelu at wella hygyrchedd apwyntiadau mewn meddygfeydd meddygon teulu. Lansiodd y Bwrdd Iechyd gynllun cyntaf o'i fath yng Nghymru sef 'A is for Access'. Mae hwn yn cynnwys 5 safon a gytunwyd arnynt yn lleol i alluogi mynediad at apwyntiadau i wasanaethau a ddarperir gan feddygfeydd ardal Bwrdd Iechyd Aneurin Bevan. Mae'r cynllun yn gysylltiedig ag oriau agor cynnar; mynediad at wasanaethau yn ystod amser cinio; apwyntiadau ar gael tan 5.50pm neu hwyrach; mynediad uniongyrchol ar y ffôn i aelod o staff rhwng 8.00am a

6.30pm a chleifion yn gallu neilltuo apwyntiadau pan fyddan nhw'n galw'r feddygfa yn hytrach na gorfod galw'r eilwaith neu drefnu apwyntiad ar-lein. Mae'r mesurau hyn yn golygu bod mwy o gyfleoedd gan gleifion i gael mynediad at gyngor a thriniaeth feddygol nad oes brys yn eu cylch. Bydd hyn yn atal cyflyrau iechyd rhag gwaethygu a dylai gostwng y tebygolrwydd o angen mynediad at wasanaethau iechyd brys.

Pan lansiwyd y cynllun ym mis Ionawr 2012 roedd 25 o bractisiau a oedd wedi cyrraedd y 5 safon posibl. O ganlyniad i waith pellach dros y 12 mis diwethaf mae 49 o bractisiau wedi cyrraedd y 5 safon. Mae hyn yn gynnydd o 49%.

Dywedodd Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr wrthym fod ei waith i wella mynediad at wasanaethau gofal iechyd wedi cynnwys gwthio amrywiaeth o fentrau yn eu blaen i alluogi bod anghenion cyfathrebu a gwybodaeth pobl â nam ar eu synhwyrâu yn cael eu diwallu wrth gael mynediad at wasanaethau.

Un enghraifft yw'r Grŵp Llywio Amlddisgyblaeth a sefydlwyd i oruchwylio'r gwaith hwn. Caiff meysydd blaenoriaeth wybodaeth gan Grŵp Cyngori ar Golli Cynneddf y Synhwyrâu. Mae asesiad llinell sylfaen wedi ei gynnal o ran cydymffurfio â Safonau Cymru Gyfan ar gyfer Cyfathrebu a Gwybodaeth Hygyrch i Bobl â Nam ar eu Synhwyrâu. Dywedodd y Bwrdd Iechyd wrthym fod enghreifftiau o arfer dda wedi ei gydnabod gan gynnwys Rhwydwaith Iechyd Meddwl a Byddardod Gogledd Cymru.

Dyma'r datblygiad cyntaf yng Nghymru i fynd i'r afael â mynediad at ofal iechyd meddwl i bobl F/byddar. Prif nod y Rhwydwaith yw gwella mynediad at ofal iechyd meddwl drwy ddarparu pwynt cyswllt sengl hygyrch i ddefnyddwyr a darparu gwasanaethau iechyd meddwl diwylliannol sensitif i'r gymuned F/byddar.

Mae'r Rhwydwaith yn gweithio gydag unigolion sy'n profi graddau amrywiol o nam ar eu clyw ond yn cydnabod bod pobl F/byddar a defnyddwyr BSL yn dod ar draws anawsterau mawr wrth gael mynediad at wasanaethau. Mae'r rhwydwaith yn ymgymryd â chydweithio agos â'r gymuned F/byddar, Gofal sylfaenol, Gwasanaethau Arbenigol yn Lloegr o ran Gwasanaethau Gofal Iechyd Pobl Fyddar, Timau Gwasanaethau Cymdeithasol Awdurdodau Lleol, Timau Iechyd Meddwl Cymunedol a'r Sector Gwirfoddol.

Ers mis Mehefin 2011 bu 20 o achosion lle mae asesu a chynghori wedi digwydd yn sgil ymyriadau, ynghyd â chwmsela gan y Rhwydwaith, cyfeiriadau arwyddbost at asiantaethau eraill (gwasanaethau alcohol,

Timau yn ymwneud â Namau ar Synhwyr) ac atgyfeiriadau ag arian i Sign Health.

Dywedodd Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro wrthym fod ei waith i wella mynediad at wasanaethau gofal iechyd i bobl â chyflyrau iechyd meddwl wedi cynnwys prosiect yn seiliedig ar fodel o Fwrdd Iechyd yn Lloegr. Sylfaen y fenter oedd recriwtio gweithwyr cymorth a oedd yn gyfoedion. Mae'r Comisiwn Sgitsoffrenia yn argymhell cyflogi pobl a chanddynt brofiad o fyw â chyflyrau iechyd meddwl. Prif bwrpas y rôl oedd helpu eraill â chyflyrau iechyd meddwl i wella drwy ddefnyddio eu profiadau eu hunain.

Defnyddiodd y Bwrdd Iechyd ofyniadau galwedigaethol i recriwtio gweithwyr cymorth yn benodol a oedd yn gyfoedion. Dywedodd y Bwrdd Iechyd wrthym fod yr adbordd o ran y prosiect wedi bod yn gadarnhaol. Cafodd y cleifion gymorth a oedd wedi ei deilwra, ac o ganlyniad, roedden nhw wedi ymlacio'n fwy ac yn barotach i fod yn fwy agored gyda staff ynglŷn â'u cyflwr. Roedden nhw'n teimlo bod y Bwrdd Iechyd yn eu cefnogi ac roedd deilliannau eu triniaeth yn well yn sgil hynny.

Adroddodd gweithwyr cymorth newydd eu recriwtio a oedd yn gyfoedion fuddion economaidd ynghylch darganfod cyflogaeth a hunan hyder gwell yn ogystal â phrofiadau mwy cadarnhaol yn y gwaith. Roedd y prosiect ei hunan yn gymharol fach gyda dim ond 5 neu 6 mentor, ond yn sgil ei lwyddiant, mae'r Bwrdd Iechyd yn ystyried ei gyflwyno i feysydd gwasanaeth eraill.

Dywedodd Bwrdd Iechyd Cwm Taf wrthym fod ei waith i wella mynediad at wasanaethau gofal iechyd yn cynnwys prosiect ymchwil i gynyddu nifer yr ysmygwyr sy'n feichiog sydd am fynediad at wasanaethau darfyddiad ac yn eu defnyddio i roi'r gorau i ysmegu. Mae hyn yn arbennig o bwysig yn rhanbarth y Bwrdd Iechyd oherwydd yr amddifadedd a'r tloedi eang yno.

Mae'r astudiaeth Modelau i gael Mynediad at Wasanaethau Darfyddiad Ysmegu Mamol (MAMSS) yn defnyddio sgiliau gweithiwr cymorth mamolaeth sydd wedi'u hyfforddi ym maes darfyddiad ysmegu, ac sy'n cael eu goruchwyllo gan fydwragedd. Mae'r gweithiwr cymorth mamolaeth wedi'i integreiddio yn nhîm cymdogaeth y Rhondda, i gymryd atgyfeiriadau gan fydwragedd sy'n cofrestru menywod beichiog gyda'r gwasanaethau bydwreigiaeth ac i gynnig cymorth sydd wedi ei deilwra i'r menywod hyn. Mae deilliannau'r prosiect hwn wedi eu cymharu â'r grŵp gofal arferol yng nghymdogaeth Merthyr Tydfil, sy'n cael ei gyfeirio at Wasanaeth Dim Smygu Cymru.

Soniodd Cwm Taf fod canlyniadau dechreuol prosiect y Rhondda yn gadarnhaol, gyda chyfraddau uwch o atgyfeiriadau gan fydwragedd, a mwy o ysmygwyr beichiog ac ysmygwyr beichiog sydd wedi rhoi'r gorau i ysmegu yn defnyddio'r gwasanaeth o'i gymharu â'r grŵp ymyrraeth arall. Mae trafodaethau ar y gweill i gyflwyno'r rhaglen hon yn fwy eang ar draws Rhondda Cynon Taf a Merthyr Tydfil. Drwy ostwng y nifer o ysmygwyr beichiog, mae'r Bwrdd Iechyd o bosib yn lleihau'r tebygolrwydd o'r grŵp hwn yn ceisio mynediad at ofal brys.

Mae gwaith Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda i wella

mynediad at wasanaethau gofal iechyd yn cynnwys cyflwyno gwasanaeth testun i atgoffa pobl o'u hapwyntiadau sydd wedi'i anelu at ostwng apwyntiadau cleifion allanol sydd heb eu mynychu, ac adnoddau sydd wedi'u gwastraffu. Mae adborth gan Grŵp Gweithredu Safonau Colli Cynneddf y Synhwyrâu Bwrdd Iechyd yr Ysbyty yn dangos y bydd hyn yn arbennig o fanteisiol i bobl sy'n defnyddio gwasanaeth testun fel cynhorthwy i gyfathrebu. Mae cyfleuster gwasanaeth testun wedi'i gyflwyno hefyd i gynorthwyo defnyddwyr gwasanaeth i godi pryderon, gan helpu i wella profiadau a gwasanaethau i gleifion.

Mae enillydd Gwobr Dinasyddion wrth wraidd Ailgynllunio a Chyflenwi Gwasanaeth, prosiect arloesol gan Ysbyty Cyffredinol Llwynhelyg, wedi gwella arwyddion, gan gynorthwyo defnyddwyr gwasanaeth ac aelodau'r cyhoedd â sgiliau llythrennedd isel a/neu amrywiaeth o anabledau i ddarganfod eu ffordd o amgylch safle'r ysbyty. Gan weithio'n agos gyda defnyddwyr gwasanaeth (yn enwedig oedolion ag anabledau dysgu), staff a'r cyngor iechyd cymunedol lleol, datblygodd Bwrdd Iechyd yr Ysbyty arwyddion sy'n fwy hygyrch gan ddefnyddio symbolau a dewision lliwiau sy'n hawdd eu hadnabod. Mae adborth cadarnhaol gan gleifion ac ymwelwyr wedi ysgogi cyflwyno'r fenter hon ar draws prif safleoedd Bwrdd Iechyd.

Cafodd nifer o wardiau eu gwella drwy welliannau a oedd yn syml ac yn effeithiol o ran cost, gan wella cyfeiriadaedd ac awgrymiadau gweledol ar gyfer cleifion dementia, yn arbennig yr Uned Arennol newydd yn Llwynhelyg ac Uned Adferiad Mynydd Mawr yn Ysbyty Tywysog Philip. Yn unol ag ymchwil yn dangos effaith positif awgrymiadau gweledol a lliwiau ar bobl â dementia, cafodd drysau toiledau cleifion eu peintio'n felyn a defnyddiwyd arwydd symbol i ddynodi'r ystafell.

Roedd y Bwrdd yn gwerthfawrogi'r profiad o weithio gyda rhanddeiliaid allweddol i ddechrau gwelliannau.

Dywedodd Bwrdd Iechyd Addysgu Lleol Powys wrthym fod ei waith i wella mynediad at wasanaethau gofal iechyd wedi

canolbwyntio ar ymgysylltu â'r gymuned leol i ddeall y rhwystrau sy'n wynebu grwpiau gwarchoddedig gwahanol wrth gael mynediad at ei wasanaethau.

Amlygodd y broses ymgysylltu rwystrau i rai grwpiau wrth geisio mynediad at wasanaethau'r Bwrdd Iechyd. O ganlyniad, gweithiodd y Bwrdd i ddatblygu hygyrchedd ei wefan a'i gyhoeddiadau, gan ystyried anghenion cymuned ddwyieithog yn ogystal â sicrhau bod fersiynau dogfennau hawdd eu deall ar gael.

Cyflwynodd y Bwrdd Iechyd hyfforddiant i staff i'w helpu i ddeall anghenion penodol grwpiau gwahanol, gyda phwyslais arbennig ar grwpiau gwarchoddedig. Cafodd y staff hyfforddiant agweddau ac ymwybyddiaeth yn ogystal â mynediad at becyn hyfforddi e-ddysgu Canolfan y GIG ar gyfer Cydraddoldeb a Hawliau Dynol, 'Fy Nhrin yn Deg'. I sicrhau bod deall pwysigrwydd gwahaniaeth yn cael ei brif ffrydio i ddiwylliant y sefydliad, caiff yr hyfforddiant staff hwn ei integreiddio i mewn i'r rhaglen hyfforddi staff hanfodol.

Dywedodd Iechyd Cyhoeddus Cymru wrthym fod ei waith i wella mynediad at wasanaethau gofal iechyd wedi canolbwyntio ar y gymuned drawsryweddol. Roedd tystiolaeth anecdotaidd yn awgrymu nad oedd pobl drawsryweddol yn ceisio mynediad at wasanaethau sgrinio, a gallai hynny gael effaith andwyol ar eu hiechyd a'u lles.

I fynd i'r afael â hyn, trafododd y tîm ymgysylltu â sgrinio bryderon ac anghenion gofal iechyd gyda'r gymuned hon. Yn sgil hyn cafwyd nifer o fentrau i annog pobl drawsryweddol i ddefnyddio gwasanaethau sgrinio. Amlygodd y gwaith hwn fylchau o ran darpariaeth gwasanaeth. Er gwaethaf yr argymhelliad y dylai menywod rhwng 25-64 oed sydd wedi ailbennu eu rhywedd ac sydd dal â cheg y groth gael profion ceg y groth rheolaidd, mae'r cleifion hyn wedi'u cofrestru yn ddynion ac felly ni chant eu gwahodd yn awtomatig i gael prawf. Oni bai iddyn nhw ofyn yn bersonol am apwyntiad ni chant eu gwahodd yn rheolaidd ar gyfer prawf, a gallai hynny beryglu eu bywydau.

Bwlch pellach a nodwyd oedd diffyg gwybodaeth briodol i fynd i'r afael ag anghenion penodol y gymuned drawsryweddol. Mynegodd rhai pobl ofn neu annifyrrwch wrth feddwl am gael profion ceg y groth tra roedd eraill wedi'u heffeithio'n negyddol gan agwedd ac ymddygiad rhai aelodau staff gofal iechyd.

Yn sgil y gwaith hwn, mae Iechyd Cyhoeddus Cymru a'r gymuned drawsryweddol wedi cydweithio i gynhyrchu clip 'YouTube' i godi

ymwybyddiaeth a hyder, a thafleddi gwybodaeth a luniwyd gan bobl drawsryweddol i gleifion ar yr amrywiaeth o wasanaethau sgrinio sydd ar gael, ynghyd â chwestiynau cyffredin a luniwyd ar gyfer staff.

Dyweddodd Ymddiriedolaeth Gwasanaethau Ambiwllans Cymru wrthym fod ei gwaith i wella mynediad at wasanaethau gofal iechyd wedi cael ei gynorthwyo gan ddata a gasglwyd gan ymarferion ymgysylltu â defnyddwyr gwasanaeth. Mae'r rhain wedi nodi rhwystrau i grwpiau sy'n agored i niwed a grwpiau anodd eu cyrraedd wrth geisio mynediad at ei gwasanaethau. Roedd y grwpiau hyn yn cynnwys pobl sy'n F/fyddar neu mae nam ar eu clyw, pobl ag anabledau dysgu, cymunedau lle nad Saesneg yw'r iaith gyntaf, pobl hŷn a'r rheiny sydd wedi colli cynneddf y synhwyrâu.

Cafodd Cardiau Gwybodaeth Feddygol eu datblygu i wella profiad cleifion sy'n wynebu rhwystrau rhag cyfathrebu'n effeithiol. Mae'r garden yn dal gwybodaeth bersonol, gan gynnwys y dull cyfathrebu sy'n well ganddyn nhw a hanes meddygol. Mae tua 1500 o'r rhain wedi eu dosbarthu ar draws Cymru i'r gymuned F/byddar. Yn sgil llwyddiant y garden hon, mae'r Ymddiriedolaeth wedi dechrau gwaith ar ddatblygu aps, megis canllaw cyfathrebu cyn ymweld ag ysbyty a fersiwn ddirigol o'r garden gwybodaeth feddygol.

Cafodd canllaw darluniol, ar gyfathrebu cyn ymweld ag ysbyty, a luniwyd gan Ymddiriedolaeth Ambiwllans Llundain ar gyfer y Gemau Olympaidd ei fabwysiadu gan yr Ymddiriedolaeth. Gyda chyfieithwyr yn amhosibl eu cael yn ystod argyfwng, mae'r canllaw yn helpu cleifion i gyfathrebu. Mae hyn yn galluogi cyflenwad mwy effeithiol o driniaeth. Cafodd canllaw darluniol Ymddiriedolaeth Ambiwllans Llundain ei ddiwygio yn sgil ymgynghori, i'w wneud yn fwy perthnasol i Gymru. Mae gan bob parafeddyg bellach gopi o'r canllaw. Cafodd ei groesawu, ac mae ceisiadau wedi'u cael o Fyrddau Iechyd a meddygfeydd meddygon teulu.

Dyweddodd Ymddiriedolaeth GIG Felindre wrthym fod ei gwaith i wella mynediad at wasanaethau gofal iechyd wedi cynnwys datblygu gwybodaeth sain. Yn wreiddiol ystyriodd yr Ymddiriedolaeth ddarparu gwybodaeth am ei gwasanaethau mewn Braille er mwyn galluogi mynediad at wybodaeth i ddefnyddwyr gwasanaeth dall. Fodd bynnag, yn sgil ymgynghori ac ymgysylltu pellach sylweddolodd yr Ymddiriedolaeth nad defnyddwyr gwasanaeth dall yn unig fyddai'n elwa gan wybodaeth sain. Byddai hefyd yn helpu defnyddwyr gwasanaeth ag anawsterau dysgu a'r bobl hynny nad Saesneg yw eu hiaith gyntaf.

Mae'r Ymddiriedolaeth wedi canolbwyntio cryn dipyn o adnoddau ar wella profiadau cyffredinol cleifion. Caiff adroddiadau misol ar Brofiadau

Cleifion a diweddariadau ar y nod cydraddoldeb eu cyflwyno gerbron y Bwrdd bob tri mis. O fewn yr Ymddiriedolaeth, mae'r Grŵp Urddas Gofalwyr a Chleifion yn ymateb i bryderon a godir gan staff, cleifion, gofalwyr ac ymwelwyr ynglŷn ag urddas. Fel tîm amlddisgyblaeth, maen nhw'n gweithio gyda'i gilydd i nodi atebion. Enillodd y tîm hwn Wobr y Nursing Times yn 2013 am Hyrwyddo Urddas Cleifion. Drwy weithredu ar bryderon a godwyd drwy'r fforwm hwn mae'r Ymddiriedolaeth yn gweithio i wella hygyrchedd ei gwasanaethau.